

divá hus - hus divoká

divadelný prospekt - z lat. prospectus – „pohľad, výhľad“; v *divadle* maľovaná opona, maľované alebo vstavané *kulisy*, najmä s uplatnením priestorového *iluzionizmu* (*barok*; Piranesi); barokové divadelné prospekty dali vzniku *panorámy*

***divadlo** - 1. špeciálna stavba k prevádzke dramatických diel
2.dramatický útvar

TV Markíza: divadlo vzniklo s najväčšou pravdepodobnosťou z magických hier jaskynného človeka; rituálne tance mali zabezpečiť úspešný lov; síce toto predstavenie nemalo reálne publikum, no práve vtedy sa začali používať zvieracie rekvizity a masky, ktoré sa stali základom pre vznik skutočného divadla; pôvod najslávnejších gréckych predstavení treba hľadať v náboženských obradoch, ktoré súviseli o striedaní ročných období (pozri *grécke antické divadlo*); zatiaľ čo grécke divadlo bolo ušľachtilé a povznášalo, to rímske sa držalo hesla „chlieb a hry“ a publikum iba zabávalo (pozri *rímske antické divadlo*)

a)*antické divadlo*: otvorená architektúra, od 5.st.pr.Kr. s kruhovou plochou *orchestry* pre zbor, stupňovitým, oblúkovým *theatronom*, obdĺžnou budovou *skéné*; pozri *ludi*, *atellánska fraška*, *feéria*, *grécke antické divadlo*, *rímske antické divadlo*; *maskarón*

b)raný *stredovek*: náboženské hry spočiatku v chrámoch, neskoršie na námestí a ulici; na konci stredoveku využívanie pódia, ohraničeného závesmi, v Taliansku skoro nahradené v zadnej časti obrazom; pozri *mirákl*; *pašiové hry*, *hry cirkevné*, *koledy*, *šarivari*; *Korunovanie trnín*; *Zostúpenie do pekiel*, *biblické hry*, *Umučenie Pána*, *Cesta na Kalváriu*, *Nanebovstúpenie*, *pekelný pažerák*

c) *renesančný* typ uzavretého divadla v 16.st. v Taliansku a koncom 16.st. v Anglicku s otvoreným *hl'adiskom*, za pódium budova s hlbokým priestorom - *javiskom* a nad ním balkón pre hudobníkov a hercov; pozri *kukátková scéna*, *portál*; *commedia dell'arte*, *commedia erudita*, *komédia masiek*, *maškaráda*

d)2.pol.18.st. francúzsky typ *hl'adiska* s otvorenými balkónmi, *parterom* a kruhovou sálou; pozri *Comédie Francaise*, *Comédie Italienne*

e)posledná štvrtina 19.st. a 20.st. vedľa bežných typov opäť otvorená forma divadla, pokusy vytvoriť nedeliteľný divadelný priestor; pozri *kabaret*, *revue*, *vaudeville*, *fraška*, *dráma*

pozri *scéna*, *scenéria*, *scénografia*; *kulisy*, *fundus*, *propadlisko*, *proscénium*, *portál*, *rampa*, *parter*, *dekorácia*, *rekvizita*, *prospekt*, *areál*, *foyer*, *galéria*, *dioráma*; *bábka*, *tieňohra*, *balet*, *baletná opera*, *pantomíma*, *baletná pantomíma*, *son et lumière*, *revue*; *kathakali*; *režisér*; *Slovenské národné divadlo/SND*, *Národní divadlo/ND*; *žart*; *kostým*

J. Brueghel I.: Dedinská scéna s vonkajším divadlom (16.-17.st.)

G. P. Pannini: Hudobná slávnosť (18.st.)

Podľa Debonneval: Predstavenie o Herculovi a Hydre s daufhinom a jeho sprievodom (rytina, 1736)

L. Pareto y Alcazar: Skúška komédie (18.st.)

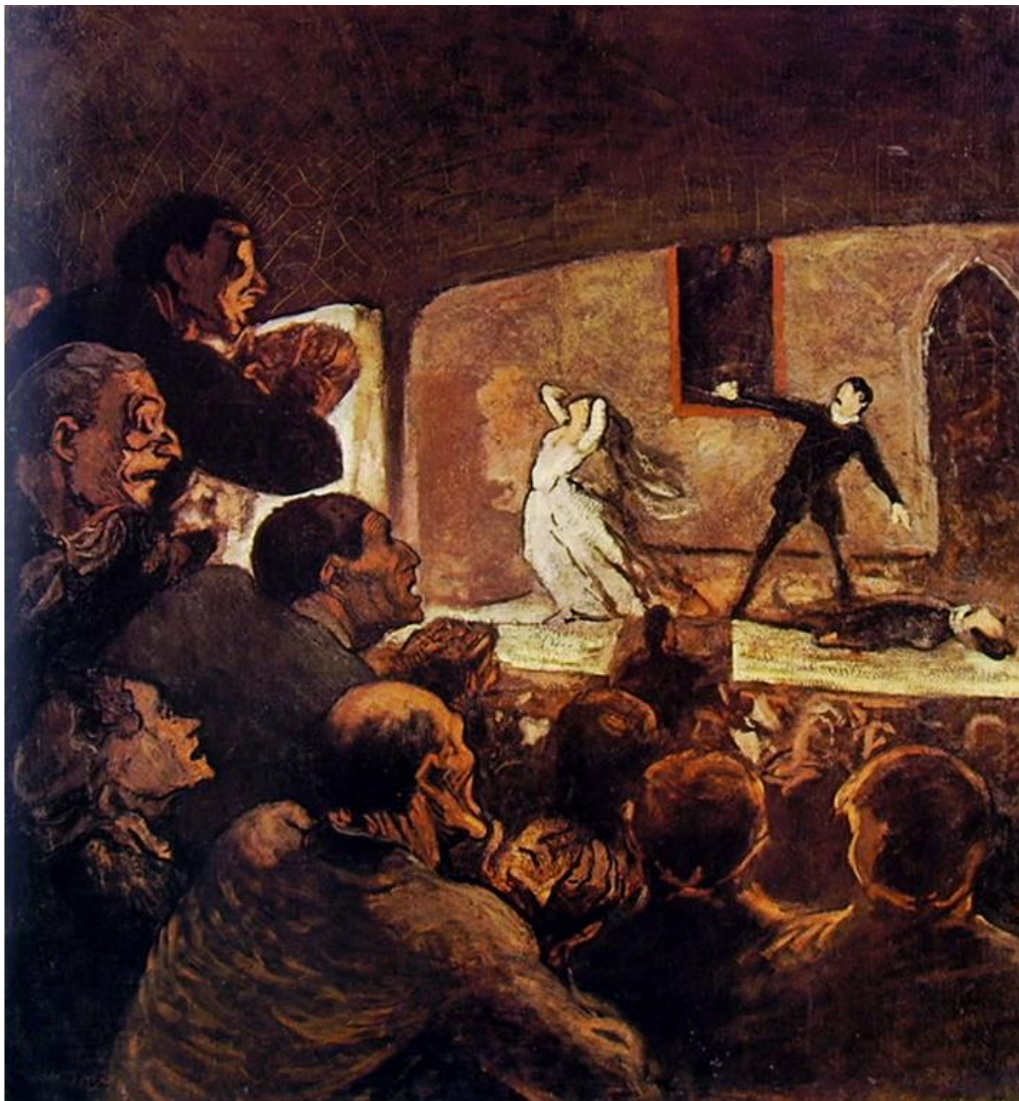
F. Goya: Potulní komedianti (18.-19.st.)

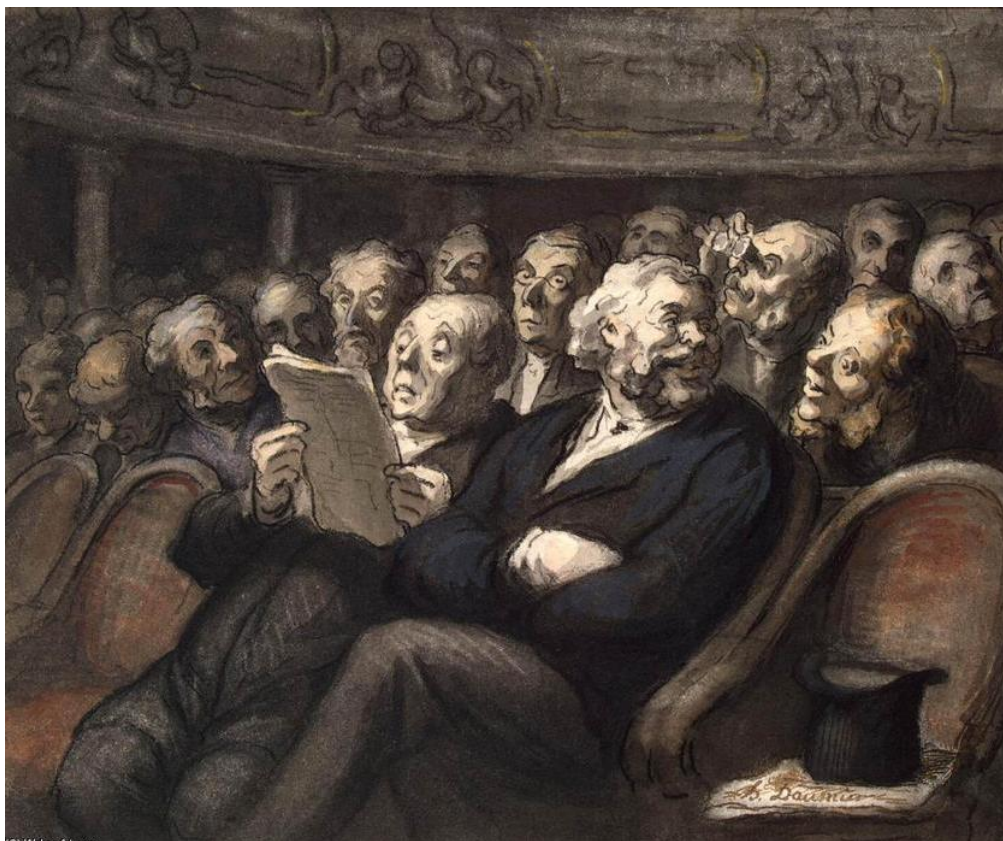
N.-A. Taunay: Le Théâtre de la Folie (1805-1810)

E. Josephson: Dáma v divadelnej lóži (1888)

H. Daumier: Divadlo (1860)

H. Daumier: Prestávka počas francúzskej komédie (19.st.)

H. Daumier: Divadelná lóža (19.st.)

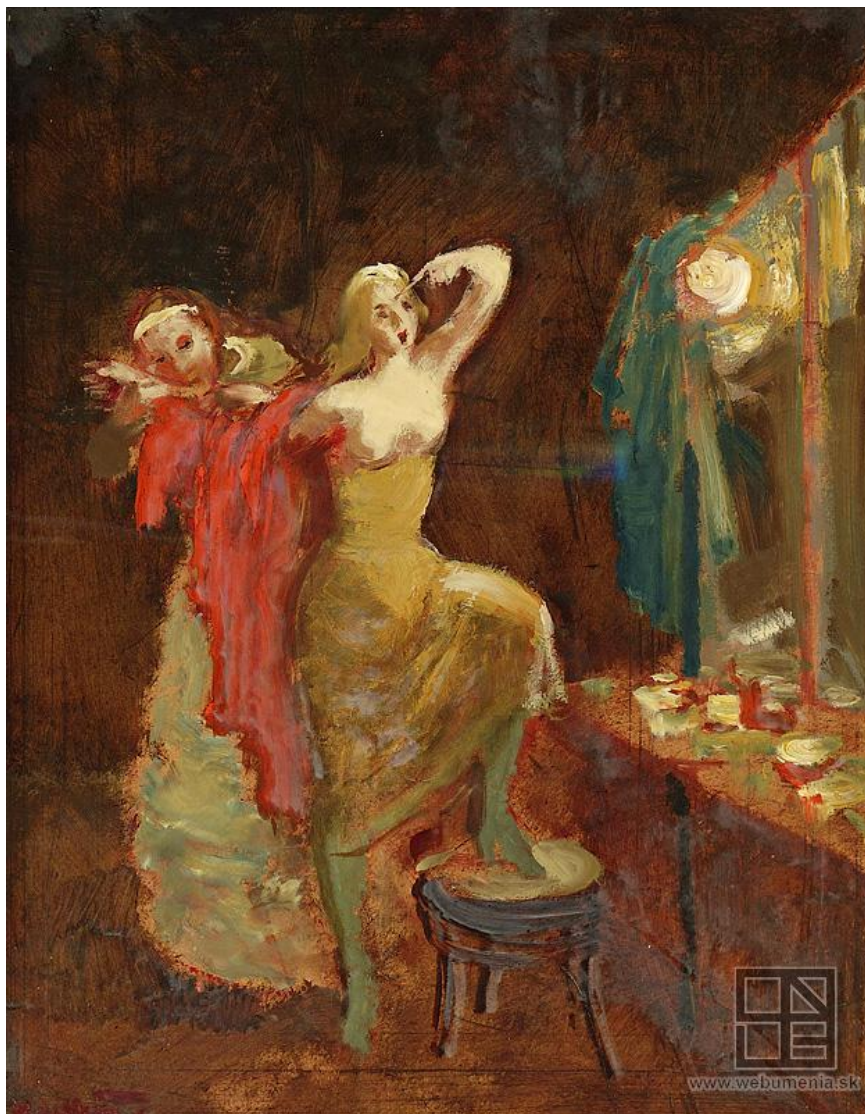
K. Petrov-Vodkin: Divadlo fraška (1907)

K. Petrov-Vodkin: Divadlo dráma (1907)

E. von Grützner: Za scénou (1870)

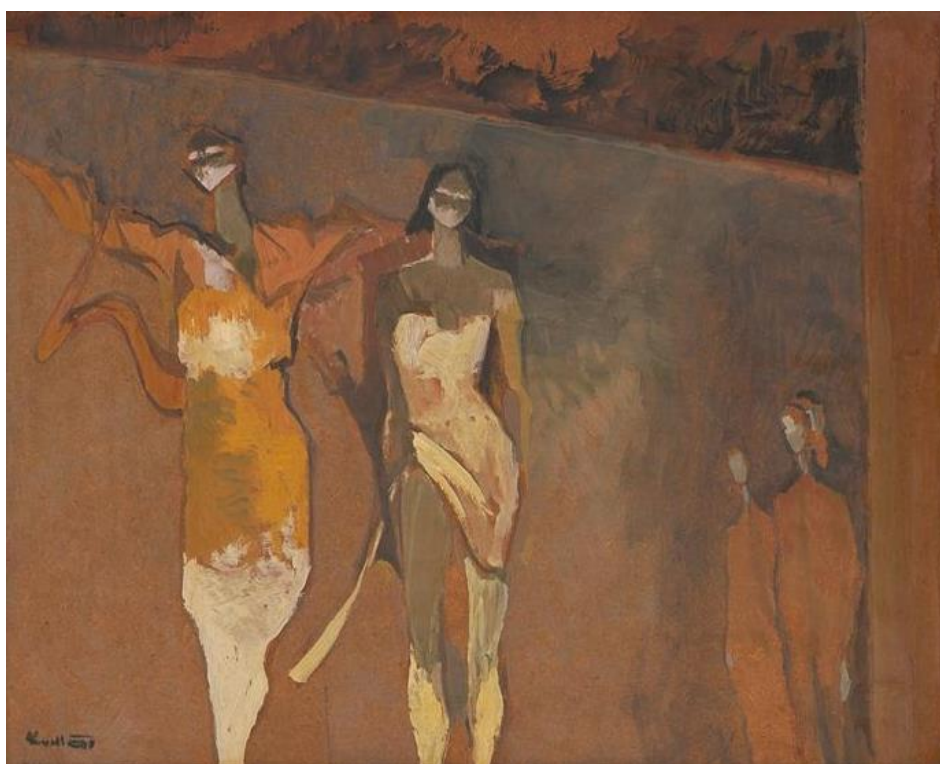
F. Kudláč: Herečka v šatni (1944-1947)

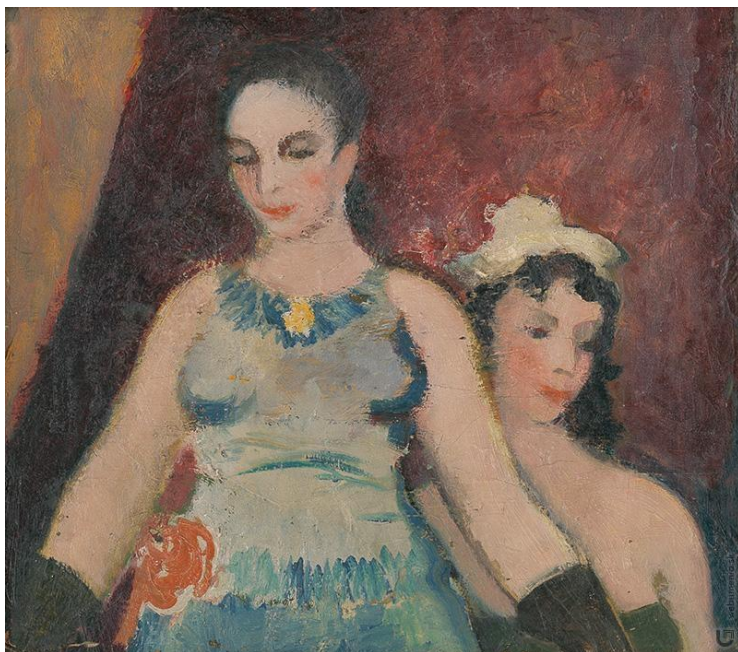
F. Kudláč: Proscénium zo Shakespeara (1972)

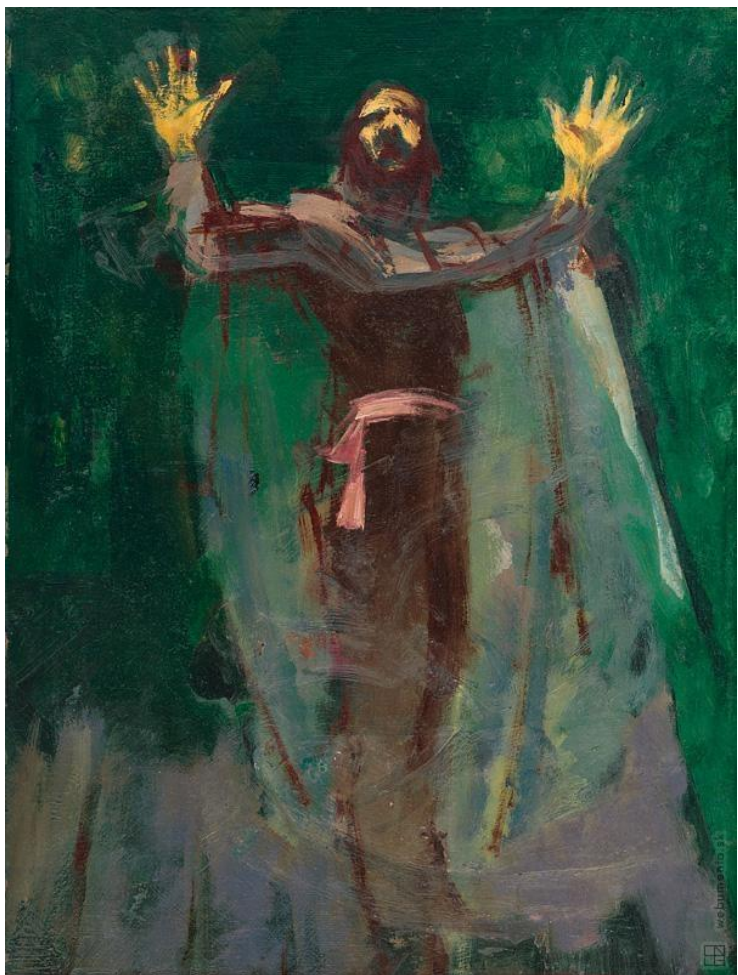
F. Kudláč: Dialóg so Shakespearom (1972)

F. Kudláč: Dolná rampa (1977)

F. Kudláč: V lóži (1973)

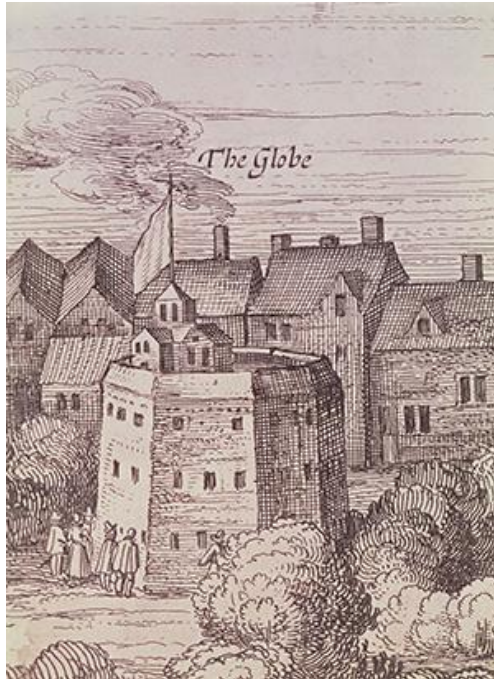

F. Kudláč: Tragéd (1940-1945)

divadlo anatomické - *anatomické divadlo
divadlo bábkové - *bábkové divadlo

- *divadlo barokové - *barokové divadlo*
- *divadlo bulvárne - *bulvárne divadlo*
- *divadlo cirkevné - pozri *hry cirkevné (pašiové hry, chodenie s tromi kráľmi)*
- *divadlo čierne - *čierne divadlo*
- *divadlo čínske - *čínske divadlo*
- *divadlo Globe (v Londýne) -

http://cs.wikipedia.org/wiki/Divadlo_Globe
<http://www.historytoday.com/mathew-lyons/inside-theatre-experience>

C. Visscher: Divadlo Globe (neskoré 16.st.)

- *divadlo grécke - *grécke antické divadlo*
- *divadlo indické - pozri *kathakali, wayang purwa; másala film*
- *divadlo japonské - pozri *kabuki: sewamono, džidaïmono, šoatogo; džóruri, bunraku; nó, kjógen, onngata*
- *divadlo kukátkové - *kukátková scéna*
- *divadlo Krvavé - *Krvavé divadlo*
- *divadlo Národní - *Národní divadlo*
- *divadlo rímske - *rímske antické divadlo*
- *divadlo rozmanitosti - *panoptikum*
- *divadlo sväté - *theatrum sacrum*
- *divadlo slovenské - *Slovenské národní divadlo*
- *divadlo totálne - *totálne divadlo*
- *divadlo turecké - *turecké divadlo*

díván - 1.priestor islamského paláca s trónnou sieňou; pozri *islamská architektúra*; porovnaj *íván*
2.poradný zbor sultána a vyšších veliteľov

„dívčí válka“ - Dievčenská vojna je jedna zo staročeských povestí, ktorá je obsiahnutá v knihe *Staré povesti české* od Aloisa Jiráska, ktorý čerpal z Dalimilovej kroniky; rozpráva príbeh o tom, ako sa mladé ženy a dievčatá po smrti kňažnej Libuše vzbúрили proti vláde premyslovského kniežat'a Přemysla a založili si naproti Vyšehradu na dievčenských hradoch svoj vlastný dievčenské hrad Devín, z ktorého potom viedli dievčenské vojnu proti všetkým mužom; vodkyňou všetkých žien vtedy vraj bola veľká bojovníčka menom Vlasta; vojna nakoniec skončila porážkou žien, smrťou mnohých bojovníčok vrátane vodkyne Vlasty a vypálením dievčenského hradu Devína; jadro povesti tvorí príbeh *Ctirada* a *Šárky*, ktorý bol neskôr viackrát spracovaný v hudbe aj v literatúre; porovnaj *Amazonky, lámanie v kole*

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Dívčí_válka_\(pověst\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Dívčí_válka_(pověst))

A. Liebscher: Dívčí válka

J. Trnka: Dívčí válka (scéna z bábkového filmu)

divertissement/divertysman - z franc. – „zneužívanie“ alebo „pobavenie“; od divertir – „odkloniť“

-krátke vystúpenia, zvyčajne balet, ktorý je prezentovaný ako prestávka v opere alebo prehrávania

www: talianske divertimento predstavovalo ľahkú hudbu určenú pre malú skupinu hudobníkov; francúzsky termín divertimento má ďalšie významy; v 17.-18.st. termín divertimento predpokladal vedľajšie aspekty, zvyčajne spev a tanec, ktoré boli vložené do opery alebo baletu, alebo iných javiskových výkonov; v operách Lullyho boli tieto „kratochvíle“ niekedy spojené s hlavnou zápletkou, alebo sa hrali na konci predstavenia; špeciálne zábavy podobného typu medzi aktmi opery boli nazývané intermèdes; termín divertimento sa tiež niekedy používa pre sadu voľne prepojených tancov; pozri *absolútny tanec*

divé zvieratá - pozri *Aštarta/Aštara/Astarot/Aštoret/Ištar*; *Anton Egyptský*; *Pokušenie na púšti*; *raj*; *trest smrti*, *ad bestias*, *cirk*, *Koloseum*; *krotiteľstvo*, *jaspis*; *Ignác Antiochijský*

divé žienky - česky *divožienky*

diviak/kanec - lat. *aper*; angl. *boar*; iné meno *sanglier*;

v *keltskej mytológii* duchovná autorita > jeho obraz sa spája s *dridom*; v *Gálii* poľovačka na diviaka symbolicky znázorňovala boj svetského s duchovným; v starovekom motíve zápasu diviaka a leva symbolizované víťazstvo princípu dobra, rozumu a spravodlivosti (*lev*) nad

princípom zla, prírodnosti a *pudovosti* (diviak); pozri *Proteus*; *Frey/Freyr*; *Bivoj*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

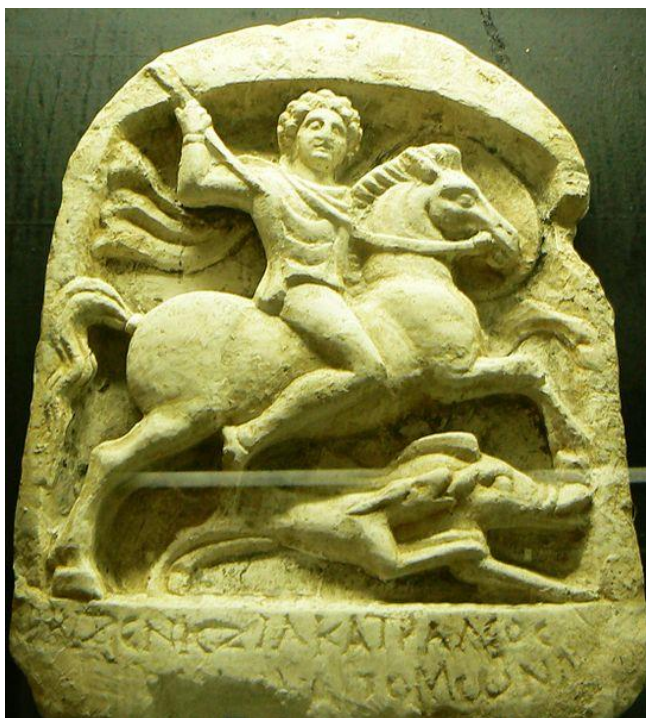
Biedermann: v symbolike vystupuje v samčej podobe, t.j. ako kanec; na rozdiel od svine, ktorá sa v symbolike objavuje v podobe samice svine domácej (*prasaťa*), má diviak prevažne pozitívny význam; ako agresívne zviera valiace sa živelné krovinami je symbolom odvážnej hordy bojovníkov; s diviakom je spriaznená germánska bohyňa *Freya* aj jej brat *Freyr/Freir*, ktorý údajne rád jazdil na diviakovi so zlatými štetinami (pozri *jazdecké zviera*); bojovníci často nosili prilby z diviačej hlavy, v *Mykénach* mali prilby pokryté hustými radmi diviačích zubov; v starom grécku pokladali diviaka za nebezpečnú poľovnú zver *Hérakla* (*erythmanský diviak*) a za pôvodcu smrti *Adonisa* a *Attysa*; bol však *atribútom* aj *Atalanty*, *Demeter* a *Marsa*; ako symbol neúnavnej bojovnosti a divosti sa stal diviak (nem. Eber) súčasťou početných miestnych a osobných mien; v *heraldike* má jeho zobrazenie význam „udatného a dobre vyzbrojeného vojaka, ktorý rytiersky bojuje s nepriateľom a vonkoncom nemyslí na útek“ (1688, heraldické symboly, Böckler); v kresťanskej ikonografii symbolizuje diviak na počudovanie niekedy *Krista* samotného, pretože jeho meno (Eber) sa mylne odvodzovalo od Ibri, praotca H/Ebrejov (Ibrim); všeobecne je však diviak symbolom neskrotnej divosti a diabolských síl, napr. zlého vládcu; pozitívny symbolický význam získal diviak, keď hľadal útočisko pred poľovníkmi u zbožných *pustovníkov*, čím sa stal atribútom sv. *Kolumbána* a sv. *Emiliána*; *Kelti* poznali diviaka ako symbol bojovnej odvahy a sily a uctievali ho ako posvätné zviera; jeho obrazmi si ozdobovali *prilby* a *štíty*; jeho mäso dávali mŕtvym do truhly na posilnenie počas dlhej cesty do *záhrobia*; plastiky z kameňa a bronzu dokumentujú veľký význam tohto zvieraťa v niekdajšej západnej Európe; pozri *jednorožec*

-v súvislosti s heslom *Aitravas*: litovský *démon* Aitvaras sa liahne zo sedemročného *kohútieho vajcia* schovaného v podpazuší alebo zo semenníka divokého kanca; pozri *litovskí bohovia*

-podľa stredovekých *bestiárov* je diviak a divoké zviera, ktoré hľadá potravu ňufákom pod zemou

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brooklyn Museum - The Boar Hunt - Hans Wertinger.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brooklyn_Museum_-_The_Boar_Hunt_-_Hans_Wertinger.jpg)

<http://bestiary.ca/beasts/beast197.htm>

Trácky jazdec pri love na diviaka 3.st.pr.Kr.)

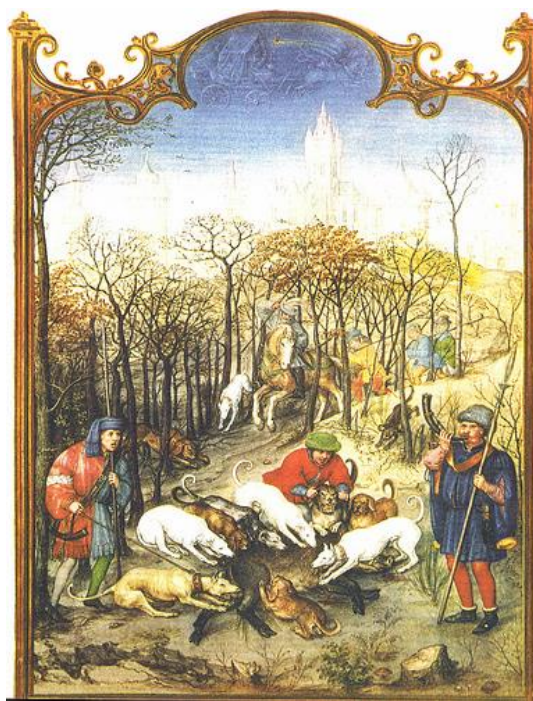
Alegória zimy (rímska mozaika, 1.-2.st.)

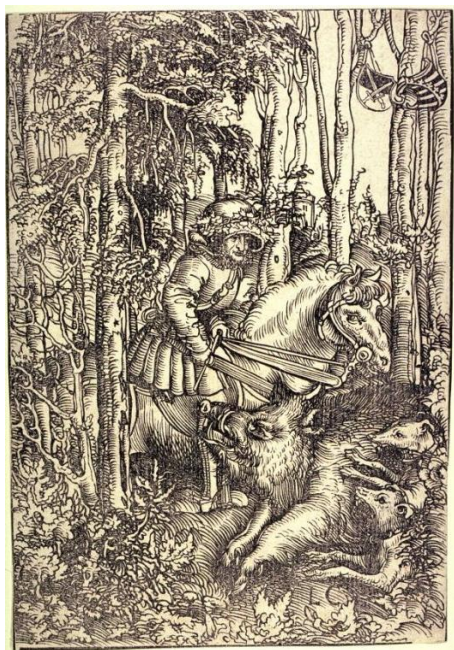
Diviak (zliatina medi a bronzu, Anglicko, 12.st.)

Diviak (iluminácia zo stredovekého bestiára)

Paul z Limburgu: December (mesačný obraz z Hodiniek vojvodu z Berry, 1412-1416)
December. Lov na diviaka (mesačný obraz z Breviarium Grimani, Flámsko, 1510)

L. Cranach st. Lov na diviaka (15.st.)

H. Wertinger: Lov na diviaka (15.-16.st.)

Carl Milles: Diviak
Diviak (japoneria)

F. Snyders (autor predlohy): Lov na diviakov

F. Snyders: Lov na diviaka (1650)

F. Snyders: Lov na diviaka (17.st.)

F. Snyders: Mladý diviak ulovený psom (17.st.)

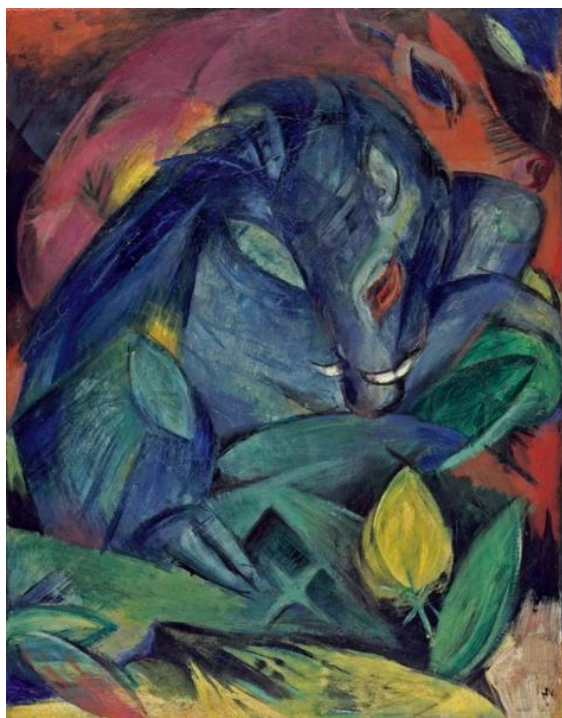
F. Snyders: Lov diviaka (1640)

P. P. Rubens: Lov diviaka (1615-1620)

P. de Vos: Zátišie s kančou hlavou (17.st.)

F. Marc: Kanec (1913)

A. P. Weisz-Kubínčan: Lov na diviaka (1930-1950)

A. P. Weisz-Kubínčan: Lov na diviaka (1930-1935)

K. Utagawa: Yamamoto Kansuke bojuje s obrím kancom (19.st.)

M. Hanák: Ilustrácia

diviak erythmanský - erythmanský diviak

diviak kalydónsky - kalydónsky diviak

diví muži - lat. sg. *homo silvestris*; mužským protikladom *divých žienok*; nahí, chlpatí muži s *listovým vencom* okolo hlavy a bedier, často ozbrojení kyjakom; výraz túžby po prirodzenom voľnom živote (pozri *príroda*); v podobe *Siléna* sa objavujú v *gréckom antickom divadle*; v ľudovej viere mali schopnosť poľovníckej *mágie*, mágie ovplyvňujúcej plodnosť (pozri *bohovia plodnosti*); v *kresťanstve* ako zosobnenie prírodného sveta považovaní za duchovne nižší stupeň, podrobený viere > ozdobný motív *relikviárov*, podstavce *svietnikov*, reliéfy *chórových lavíc* (postavy zvíjajúce sa v pazúroch *diabla*); v *heraldike*: symbol mužnosti v podobe štítonosov, *heroldov* (15.-16.st.); v južnom Nemecku a Švajčiarsku na domových priečeliach, štítoch krčiem alebo ako plastické zakončenie *brány*; významná postava stredovekého *divadla*; (Dürer, P.Brueghel st.); pozri *jednorožec*; *muž*

Hall: až na niekoľko výnimiek sa jeho výskyt obmedzuje na *profánne* umenie severnej Európy a objavuje sa prvý raz v *iluminovaných* rukopisoch na konci 13.st.; objavuje sa na francúzskych predmetoch zo slonoviny (14.st.), častejšie na *gobelínoch* (14.-15.st.); pôvod divého muža je nejasný, zrejme založený na viere stredovekého človeka západnej Európy v príšery, ktoré sa opierajú o neurčitú predstavu o *opici*; divý muž symbolizuje *žiadostivosť* (pozri *opica*) a útočnosť viac ako protiklad tradičnej kresťanskej *lásky* stelesnenej rytierstvom (nachádza sa v cykloch scén, kde bojuje s *rytierom*, ako unáša dámu, ale nakoniec je porazený); bežnejšie sa vyskytuje ako bojuje s inými bytosťami (napr. *jednorožcom*), alebo v spoločnosti svojich druhov, tiež s *divoženkou*, tiež pri práci alebo tanci; podobný divému mužovi je *Onufrius*; pozri *pudovosť*, *žiadostivosť*, *chlipnosť*

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8457783225/in/photostream/>

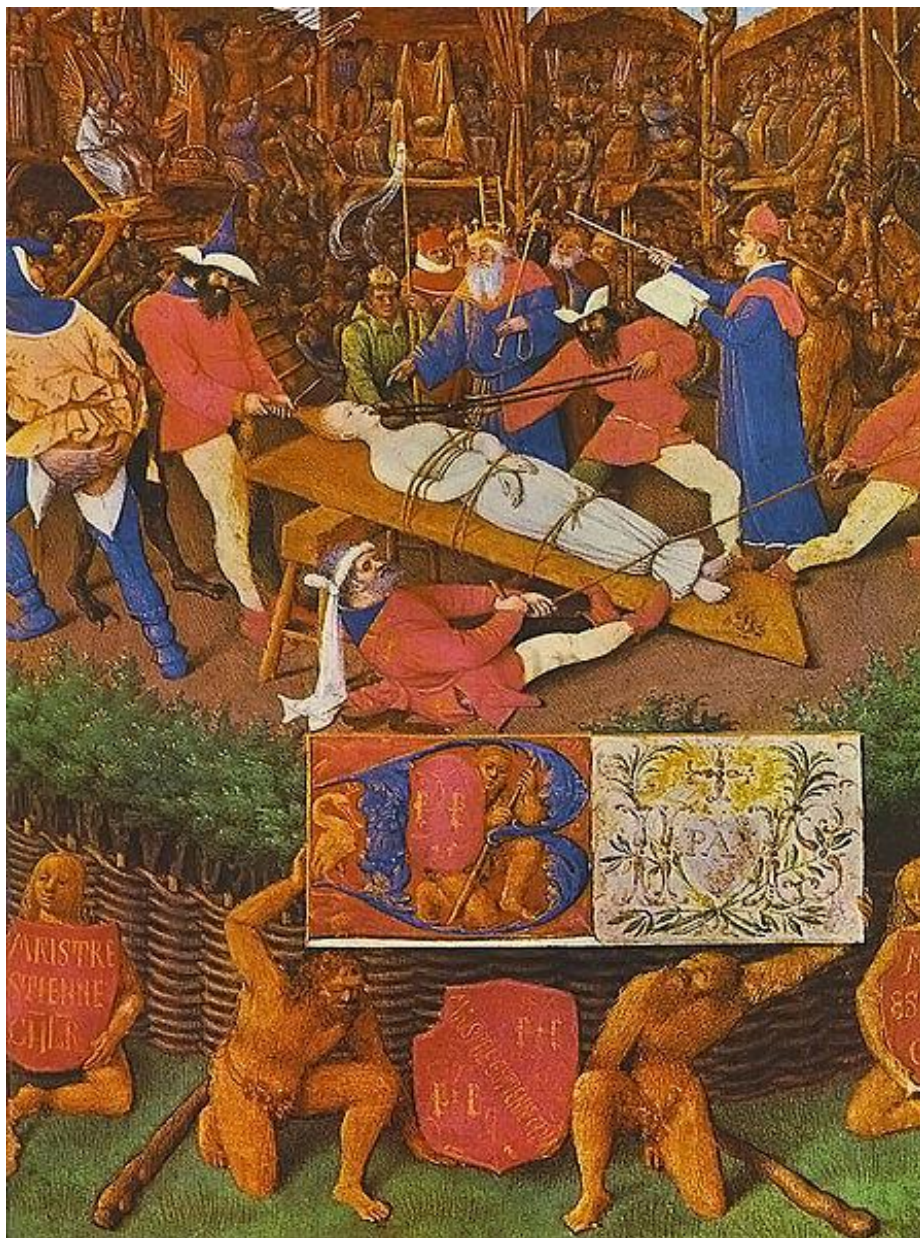
<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8450467322/in/photostream/>

Divý muž (Köln, koniec 14.st.)

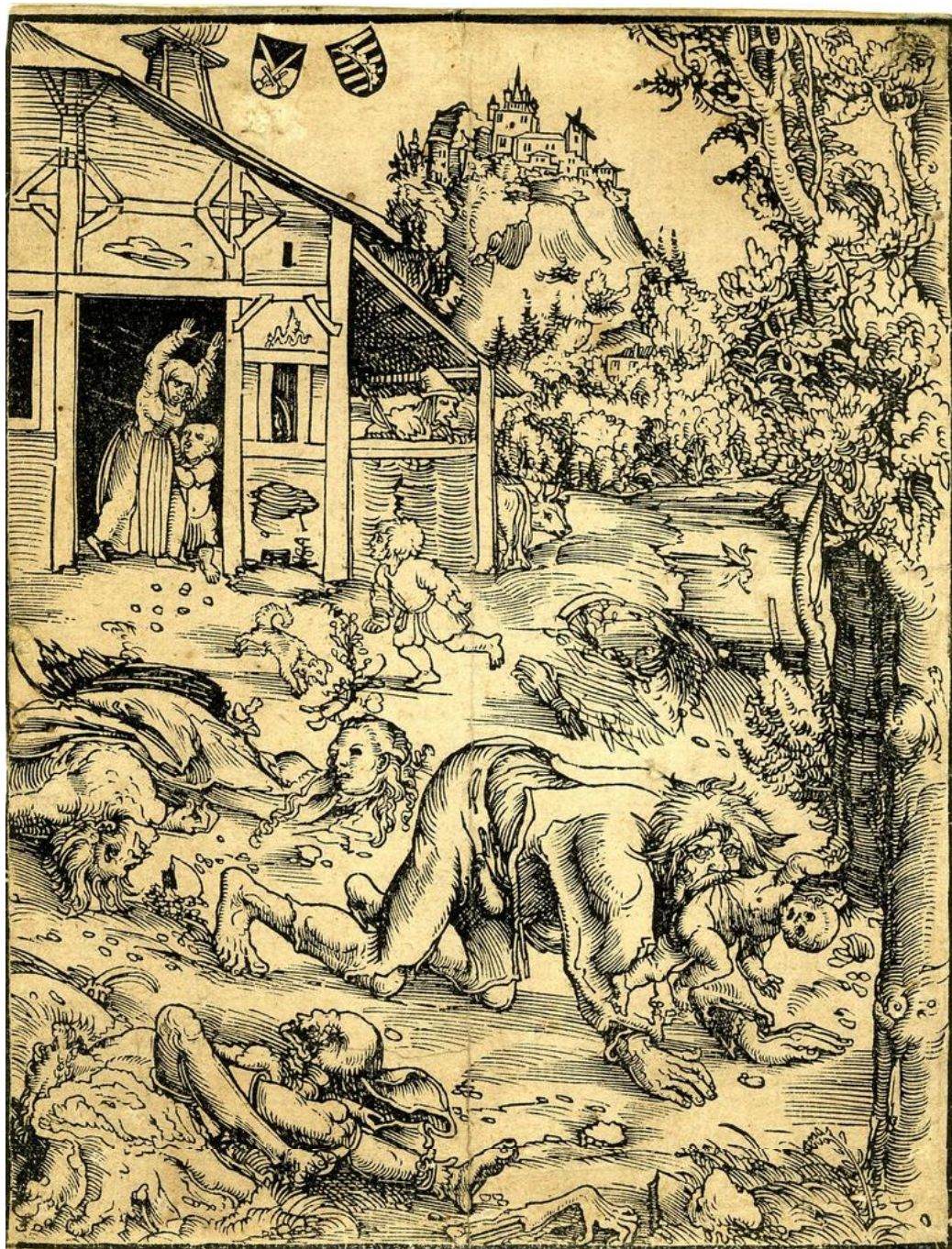
Nabuchodonozor ako divý muž žijúci v púšti (stredoveká miniatúra)

J. Fouquet: Mučenie sv. Apolónie (diví muži ako nosiči emblémov)

A. Dürer: Erb s lebkou (medirytina, 1500-1503)

L. Cranach st.: Divý muž s dieťaťom v zuboch (1510-1515)

P. Brueghel St.: Maškaráda o divochovi Oursonovi a jeho bratovi, dvoranovi Valentínovi (16.st.)

divinatio - veštenie

Diviš - *Dionysios*, franc. *Denis*

divizionizmus - z franc. *diviser* – „deliť, rozdeliť“

1. spolu s *pointilizmom* maliarsky smer *neoimpresionizmu*, prepracovaný v 80. rokoch 19. st. a G. Seuratom a P. Signacom ako reakcia na inštinktívny postup práce *impresionistov* (Baleka v súvislosti s divizionizmom nehovorí o smere ale maliarskej metóde); divizionizmus je založený na racionálnej metóde, opierajúcej sa o dobové výsledky analytického skúmania svetla (Ch. Blanc, W. Chevreul, H. von Helmholtz), farby, objemu v oblasti psychológie a fyziológie videnia; miestne farby rozkladá na elementárne farebné tóny, kladené v malých bodoch (fr. *les points* > *pointilizmus*) vedľa seba > *farebný tón* nie je miešaný na palette, ale na sieťnici oka; umožňuje zachytiť svetelnú vibráciu atmosféry, kompozičnú harmóniu, vyvolať emocionálny dojem kombináciou troch základných prvkov maliarskej formy: *valéru*, farby a línie; metóda používaná pri maľbe *alla prima*; teoretické rozpracovanie postupu farebnej kompozície predznamenáva *abstraktné* maliarstvo; divizionistická metóda užívaná intuitívne v dielach Watteau (*rokokoklasicismus*), Delacroix (*romantizmus*), Murilla (*barok*), Turnera, C. Pissarra (*realizmus*), H. E. B. Matisa; pozri *tieň; priestor obrazový; C. Pissarro*
2. talianska modifikácia *neoimpresionizmu* v 80.-90. rokoch 19. st., ktorý tvoril dôležité východisko *futurizmu*; (G. Segantini, G. Previati); pozri G. Balla

Baleka: divizionizmus (menej často *chromoluminarizmus*) je termín, ktorým Signac a Seurat označovali svoje maľby namiesto termínu *pointilizmus*, ktorým označil metódu maľby pomocou bodiek (fra. *les points*) kritik Févón v súvislosti so Seuratovým obrazom *Nedeľné poobedie na ostrove Grande Jatte* (istú úlohu tu možno hral posmešný podtón kritikovej poznámky, ale zrejme termíny divizionizmus a chromoluminarizmus viacej odrážajú aspekty racionálneho prístupu k svetlu a farbe, založené na dobových vedeckých výsledkoch z oblasti psychológie a fyziológie videnia); v súčasnej literatúre sa skôr používa termín *pointilizmus* ako názov smeru a termínu divizionizmus ako názov metódy; pozri *rayonizmus*

divoch - pozri *diví muži, divé ženy, snežný muž, vietnamský divoch*

divoch vietnamský - *vietnamský divoch*

divoženky - český termín pre *divé ženy*

1. v *slovanskej mytológii* démonické bytosti dobrých (*sudičky*), ale i (zvyčajne) zlých vlastností, nadané škodiť ľuďom: *polednice/klekánice, jezinky*
2. v umení, najmä *architektúre*: ženské náprotivky alebo spoločníčky *divých mužov*

divý hon - *Wild hund*

divý mak/vlčí mak - *mak*

divy sveta - pozri *sedem divov sveta*

Dix Otto - (†1967); nemecký maliar a grafik; na začiatku tvorby ovplyvnený *dadaizmom* a *expresionizmom*; roku 1924 sa pripojil k *berlínskej secesii*; jeho obrazy sa stretávali s kritikou verejnosti pre svoju pochmúrnosť, zobrazovanie násilia, postáv *prostitútok*, staroby a smrti; pozri *krucifix*

http://it.wikipedia.org/wiki/Otto_Dix

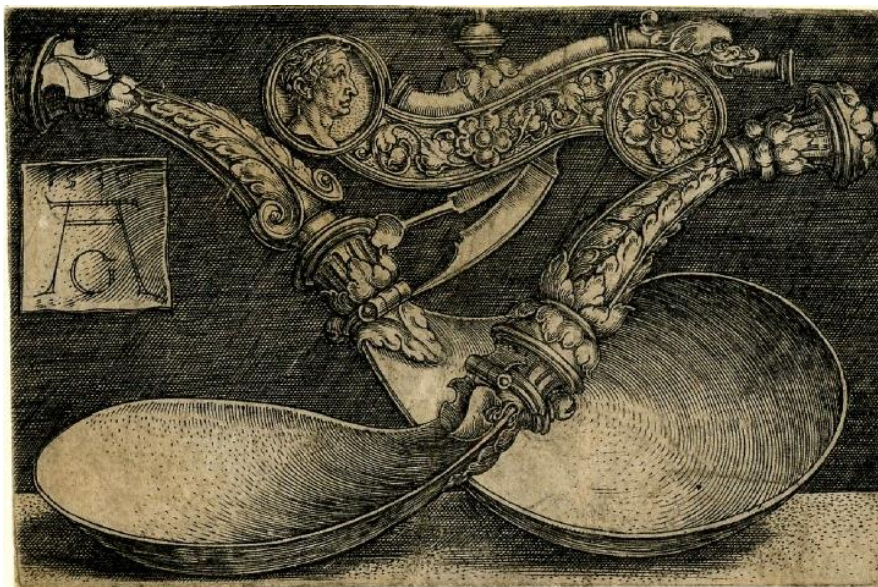
O. Dix: Salón

dizajn - z angl. design – „zámer“; návrh

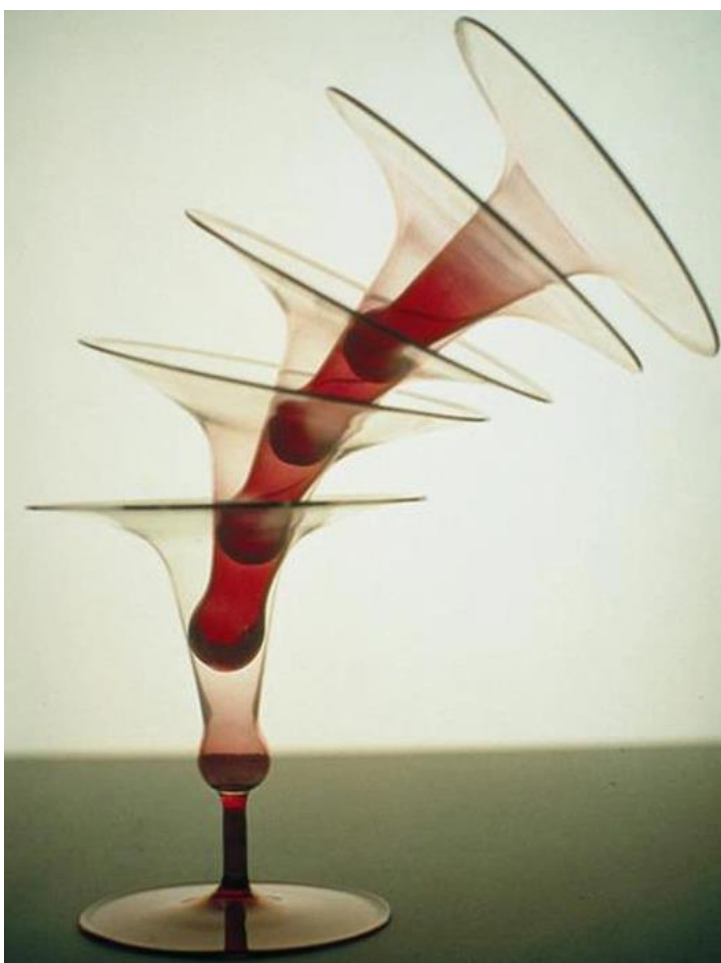
1. pôvodne vzorkovanie výrobku alebo diela, najmä jeho povrchu plasticky, farebne a štruktúrne
2. celkové tvarovanie výrobku, vychádzajúce z jeho účelovej funkcie; v priemyselnom výtvarníctve a užitom umení zaisťuje estetické dotváranie životného prostredia; týka sa predovšetkým strojov, prístrojov, obalovej techniky a predmetov dennej spotreby

pozri *styling*, *redesign*, *art-design*, *packing*, *design vizuálny*, *banal design*, tzv. *antidizajn*, *biomorfizmus*; *Arts and Crafts Movement*, *Bauhaus*, *Alchymia Studio*, *Archizoom Associanti*, *Werkbund*, *ostalgia*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Design>

H. Aldegrever: Dizajn lyžičiek a píšťalky na psa (1539)

A. Branzi: Váza Ipomea Maculata (sklo, 2000)

dizajn architektúry - architektonický dizajn

dizajn grafický - grafický dizajn

dizajn interiéru - výzdoba, pracovné a verejné priestory; pozri *návrhári interiérov*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Interior_design

dizajn kníh -

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Design_of_books

dizajn obalovej techniky - *packing*

dizajn priemyselný - *priemyselný dizajn*

dizajn scénický - *scénický dizajn*

dizajn vizuálny - *vizuálny dizajn*

dizajn životného prostredia - *enviromentálny dizajn*

dizajnéri – *návrhári*

Diziani Gaspare - (†1767); taliansky maliar neskorého baroka alebo rokoka, aktívny hlavne v Benátkach, ale aj v Drážd'anoch a Mníchove

http://www.wga.hu/html_m/d/diziani/gaspere/index.html

https://www.google.sk/search?q=Diziani+Gaspare&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&imgil=7vxb_HGUIp3nCM%253A%253B3czp2pQDzbtSrM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%25253AGaspere_Diziani.jpg&source=iu&pf=m&fir=7vxb_HGUIp3nCM%253A%252C3czp2pQDzbtSrM%252C_&usg=_mKfXmNkUBbjFDP2VuVrtKPB5S6s%3D&ved=0CCgQyjc&ei=gLLZVKqEBoX4Uvi5gbgP#imgdii=_&imgrc=7vxb_HGUIp3nCM%253A%3B3czp2pQDzbtSrM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252Fa%252Fa2%252FGaspere_Diziani.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fcommons.wikimedia.org%252Fwiki%252FFile%253AGaspere_Diziani.jpg%3B2908%3B2219

G. Diziani: Klaňanie troch kráľov (1755)

G. Diziani: Klaňanie troch kráľov (1705 - 1760)

G. Diziani: Klaňanie troch kráľov (1718)

G. Diziani: Klaňanie pastierov (1755)

G. Diziani: Útek do Egypta (18.st.)

G. Diziani: Nájdenie Mojžiša (18.st.)

G. Diziani: Abrahám a traja anjeli (1735-1740)

G. Diziani: Diana odpočívajúca v krajine (18.st.)

G. Diziani: Triumf Amfítrite ? (18.st.)

G. Diziani: Satyr a sedliaci (18.st.)

G. Diziani: Dariova rodina pred Alexandrom Veľkým (1740)

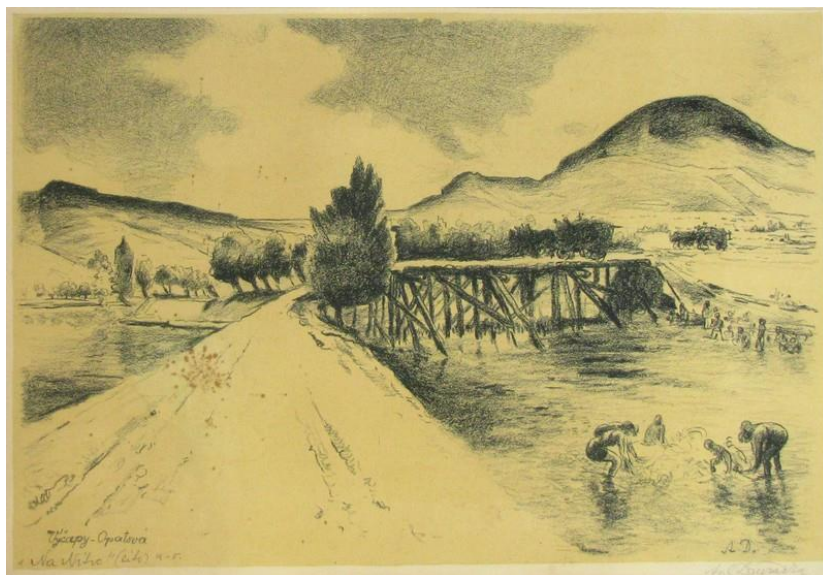

G. Diziani: Getsemane (18.st.)

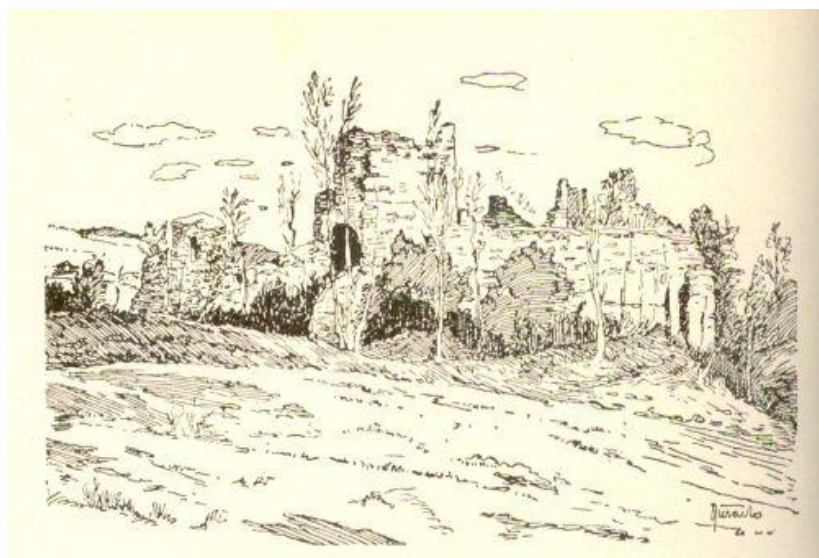
Djaus - tiež Djaus Pitar (द्यौष् पिता - Nebeský otec) alebo Djaušpitr (द्यौष्पितृ) je indický boh nebies, významný boh *védského náboženstva* (rgvédskeho panteónu), manžel bohyně Prithví a otec *Agniho* a *Indru*; symbolom boha *Djaus* je *býk*

Djed - www v súvislosti s heslom *alchýmia*: egyptská mysticky smerovaná alchýmia pracovala s pojmami ako je Khat telo (fyzické telo), Ka telo (éterický dvojník fyzického tela Khat), Ba telo (nebeská duša, ktorá je podstatou duše ľudského jedinca a tvorí jeho vyššie ja), *Djed* (energetický kanál, ktorý spája *čakry* a tiahne sa po chrbtici až ku hlave; jeho aktivácia, ťahanie energie s nazýva aj „vzpriamený Djed“); aktivácia Ka tela nastáva pri aktivácii kanálov (čakier) pozdĺž Djedu; spojenie stúpajúcej energie pozdĺž chrbtice (po Djede) s mozgom vytvára *Uraeus*

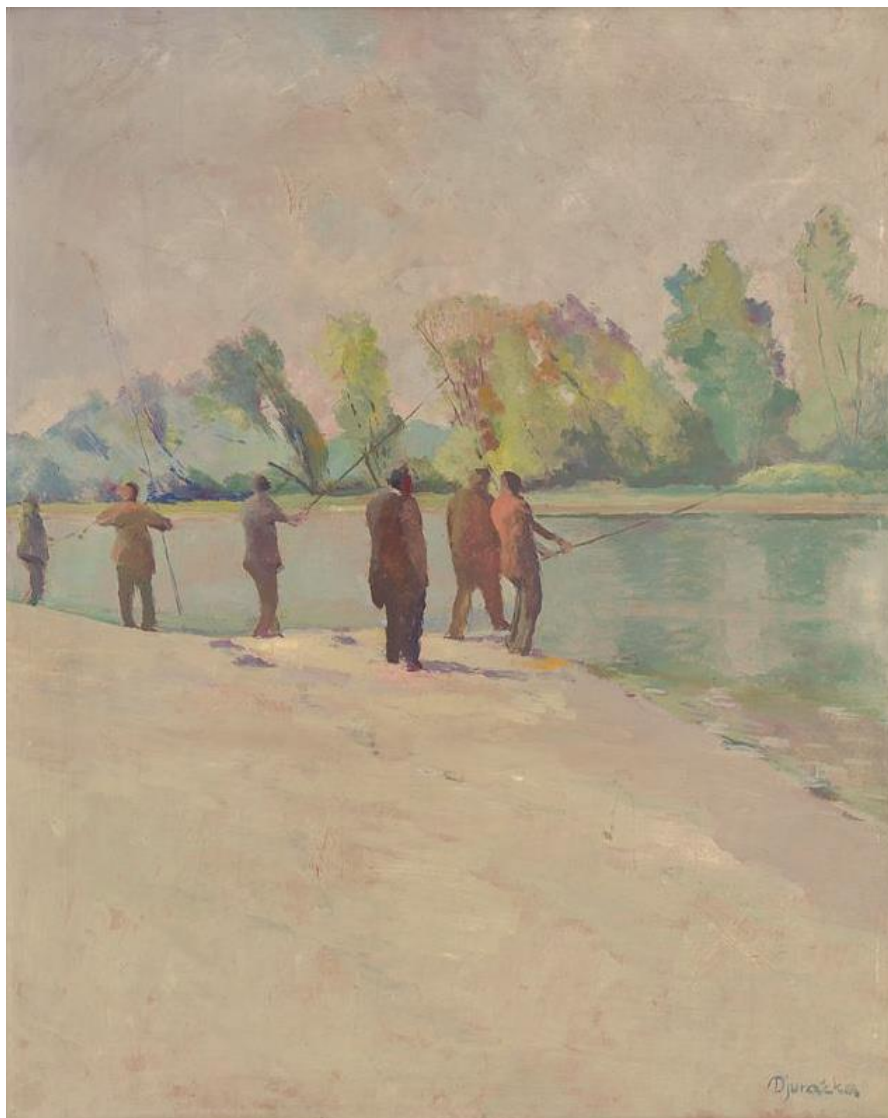
Djuračka Anton - (†1971); maliar, grafik, pedagóg; pozri *litografia kriedová, perokresba; slovenskí maliari*

A. Djuračka: Na Nitre

A. Djuračka: Hrad Biely kameň

A. Djuračka: Mŕtve rameno Dunaja (okolo 1930)

dlaň - pozri *Krst Pána* (Hall); *ruka*

dláto - 1. *sochársky nástroj* pre prácu skulptúrneho typu: *zubák*, *špiciak/špičák*, *kozia nôžka/klínožka*; v *kameňosochárstve* určený najmä na dokončovacie práce; dláta sa líšia šírkou ostria a jeho profilom, hlavou ostria: *brit* hlavy skosený, *polkruhový*, *zakrivený*, *šikmo skosený*; mäkkší *kameň* má dláto s pretiahnutejším ostrím, tvrdší *kameň* dláto s kratším ostrím; široké dláto nazývané *lemovadlo*; *držiaky* hranaté sa lepšie držia ako guľaté, k úderu na dláto sa používa drevená palica; v *rezbárstve* dláta používané na rezbu do dreva, kosti, mäkkého kameňa, z najlepšej ocele ani veľmi mäkké (zanechávalo by hladký a lesklý rez a rýchlo by sa otupovalo), ani veľmi tvrdé (olamovalo by sa ostrie); v *grafike* sa dláto používa pri *grafických technikách tlače z hĺbky* na prácu v mäkkom *štočku* (*drevorez*); porovnaj *špachtľa*; pozri *ryhovadlo*; *plastika kamenná*, *plastika drevená*, *skulptúra*, *sochárstvo*; *roh alpský*
2. *grafický nástroj*, používaný v *grafických technikách z výšky* do dreveného *štočku* (napr. *drevorez*); býva rôzne tvarované a má rôznu šírku; drevo možné odobrať iba tlakom ruky

dlažba - pozri *klinkerová dlažba*, *opus pavimentum*, *lithostrotus*; *teraco/terrazzo*

dlažba klinkerová - *klinkerová dlažba*

dlažba rímska - pozri *lithostrotus*

dlaždice enkaustikové - *enkaustikové dlaždice*

dlážka - pozri *estráda*

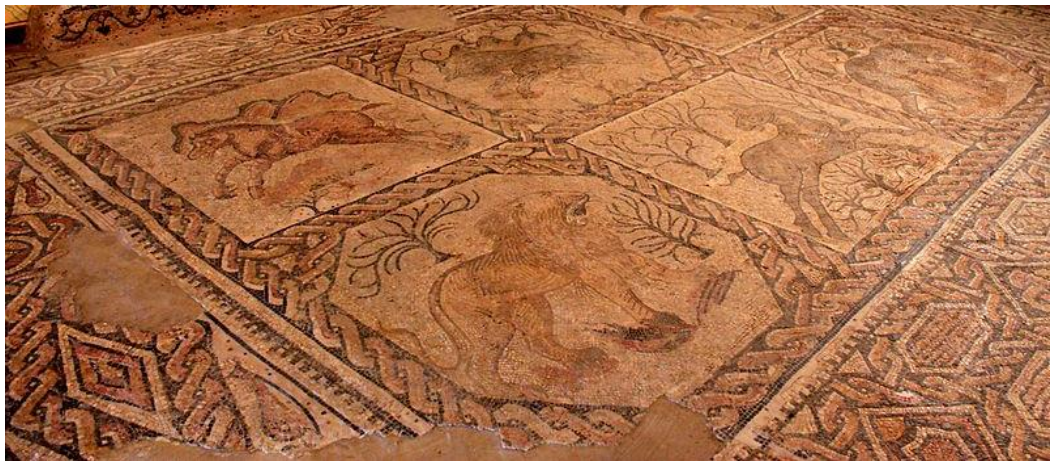
dlážková mozaika - pozri *opus pavimentum*; *cosmatesque*; *jaguár*

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3042407391/in/photostream/>

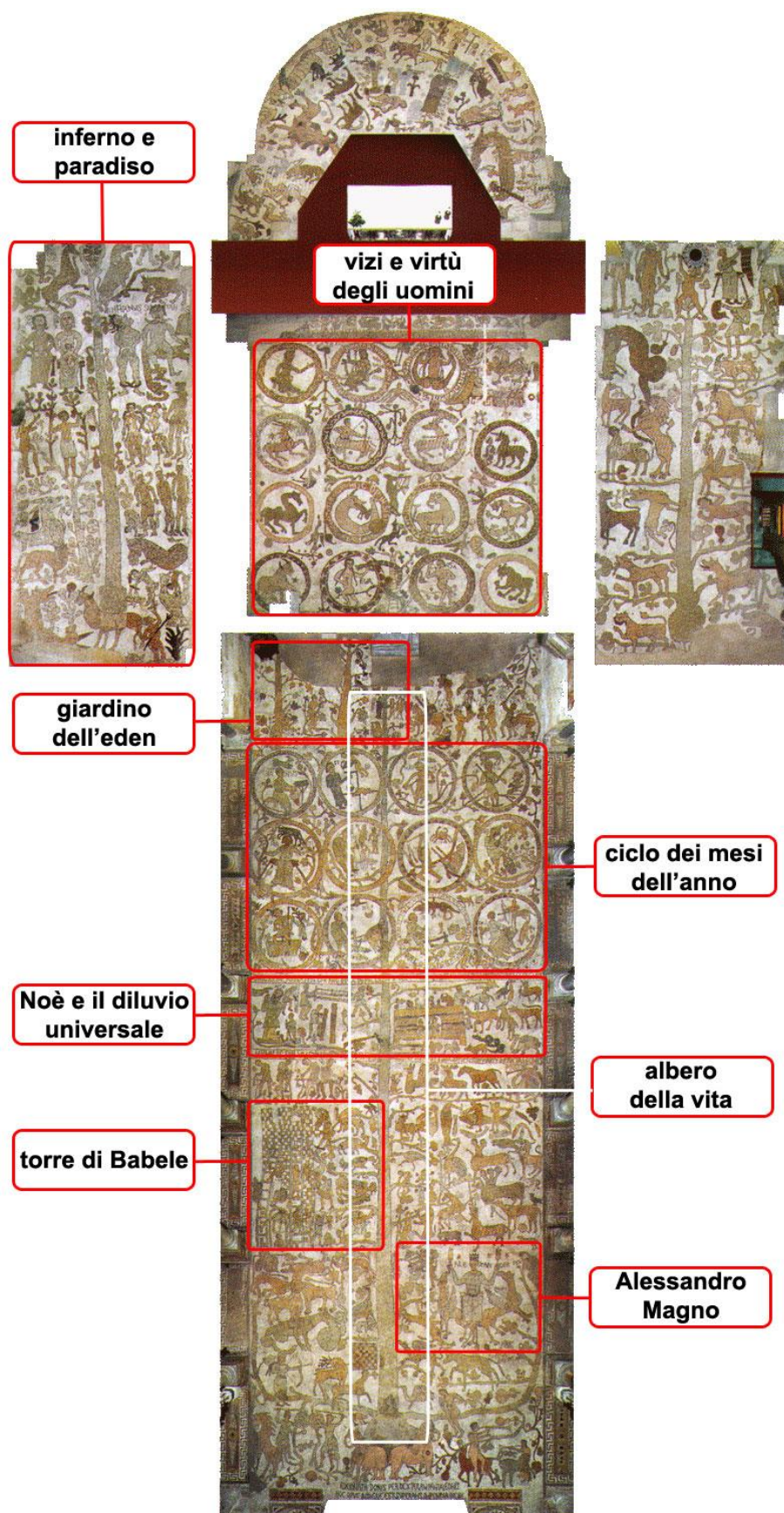

Dlážková mozaika (Pompeje)

Mramorová dlážková mozaika (Villa San Marco, Stabiae)

Detail rímskej dlážkovej mozaiky z villy Albalade Road v Calanda (Španielsko)

Dlážkové mozaiky so zverokruhovými znameniami, mesačnými obrazmi, mytologickými zvieratami a biblickými námetmi a stromom Jesse (Katedrála Santa Maria Annunziata v Otranto, Taliansko, 12.st.)

Opus alexandrinum v štýle cosmatesque (pletenec, katedrála v Terracina, 11.st.)

dlhá minca - minca dlhá/kipry

dlhovekosť - pozri broskyňa, chryzantéma, borovica, ženšen (Becker); cyprus, holubica, bocian, sup (Biedermann); Heket/Hiquit (Baleka); huba šťastia; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; večnosť, slivkový kvet (Obuchová), amonit

dĺžka koktejlová - koktejlová dĺžka

dĺžková miera - pozri historické miery

DM - skratka: Dis manibus

Dneper - pozri Rusko

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Dneper>

V. I. Ovčinnikov: Večer na rieke Dneper (1956)

dni psie - psie dni

dni sansculotov - v súvislosti s *kalendárom francúzskym*: rok rozdelený na 12 mesiacov, každý mesiac po 30 dní; podľa *georgiánskeho kalendára* sa teda končil 16.9.; nasledovalo ešte 5 dní, v *priestupných rokoch* 6, ktoré sa spolu nazývali dni sansculotov